

VINERI • 20 Iunie 2008 • ANUL LVIII NR. 25

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Moștenire de la bunici” la Otlaca

Serbări de rămas bun la școlile românești

Ungurenii, povestea tristă a cenădenilor refugiați în Banat

CALENDAR ORTODOX

23 iunie, luni – Sf. Muceniță Agripina; Sf. Mc. Aristodolu preotul (*Începutul Postului Sf. Apostoli Petru și Pavel*).
 24 iunie, marți – (+) **Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul** (*Sânzienele – Drăgaica*); (+) Sf. Niceta de Remesiana; Aducerea moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava (*Dezlegare la pește*).
 25 iunie, miercuri – Sf. Mare Muceniță Fevronia.
 26 iunie, joi – Cuv. David din Tesalonic.
 27 iunie, vineri – Cuv. Samson, primitorul de străini; Sf. Ioana Mironosița.
 28 iunie, sâmbătă – Aducerea moaștelor Sfinților Mucenici Chir și Ioan; Sf. Mucenic Papia.
 29 iunie, duminică – (+) **Sfinții măriți Apostoli Petru și Pavel**.

AGENDĂ

23 iunie
 1834 – s-a născut, la București, Alexandru Odobescu, scriitor și istoric român.

24 iunie
 1400 – s-a născut Johann Gutenberg, inventatorul tiparului cu litere mobile din metal.

25 iunie
 1873 – s-a stins din viață Andrei Șaguna, marele mitropolit al Ardealului. A fost înmormântat la Râșinari, simplu, așa cum i-a fost voia, însoțit doar de un singur preot călugăr, fără ceremonie mare.

26 iunie
 1927 – a murit istoricul Vasile Pârvan, întemeietorul arheologiei românești.

27 iunie
 1801 – a fost marele incendiu din Iula, care a mistuit și biserica ortodoxă română Sf. Nicolae din Iula-Mare.

28 iunie
 1912 – s-a născut muzicianul de renume mondial Sergiu Celibidache, membru de onoare al Academiei Române.

29 iunie
 1819 – s-a născut, la București, Nicolae Bălcescu, fiul pitarului Barbu sin Petre căpitanul și al Zincăi Bălcescu. Tatăl murind curând, istoricul va adopta numele de familie al mamei.
 1900 – s-a născut scriitorul-aviator Antoine de Saint Exupéry, autorul capodoperei „Micul Prinț”.

Citatul
săptămânii

„Foarte adevărat că tăcerea e de aur, dar, ca să meargă în lume, trebuie o efigie pe dânsul și pentru aceea trebuie să vorbești.”

Nicolae Iorga (1871–1940)

Jula

Festival coral
de muzică sacră

Corul „Pro Musica” din Iula,
la festivalul de acum 2 ani

Sâmbătă, 21 iunie, corul julan „Pro Musica” organizează cea de-a VIII-a ediție a Festivalului internațional de muzică sacră. Corurile din Arad, Covăsânț, Apateu și corul gazdă își vor prezenta repertoriul în Catedrala Ortodoxă „Sf. Nicolae” din Iula. Manifestarea va începe la ora 17.00.

A.B.

Chitighaz

Fanfara baptistă
împlinește 90 de ani

Fanfara Bisericii Baptiste din Chitighaz și-a început misiunea în anul 1918, având 13 membri. De-a lungul celor nouă decenii de activitate, conducătorii fanfarei au fost: Gheorghe Mariș, Gábor Kiss, Gheorghe Honfi, Petru Stan, Petru Selejan, Gheorghe Săbău, Gheorghe Moș și Iosif Stan. În cinstea acestui an aniversar, biserica organi-

zează o festivitate care se va desfășura în zilele de 28–29 iunie. Serbarea va avea loc sâmbătă, 28 iunie, de la ora 17.00 și duminică, 29 iunie, la ora 9.00 și 17.00, la Biserica Baptistă din localitate, str. Dózsa nr. 52. În ziua de sâmbătă va servi pastorul Daniel Burtic, director al Radio Vocea Evangheliei din Oradea.

A. Butar

Chitighaz

Tabără de dansuri
populare

Autogovernarea românească din Chitighaz organizează în perioada 3–10 iulie cea de-a 12-a ediție a taberei de dansuri populare românești.

Părinții care doresc să își

înscrie copiii la tradiționala tabără o pot face la Căminul Cultural din localitate sau la numerele de telefon: 66/250-276 sau 06-70/3715435.

A.B.

Telefonul redacției: 66/463-152

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: „Moștenire de la bunici” - expoziție românească la Otlaca-Pustă
 (Foto: Ana Cioca)

APEL

Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta face apel la toți părinții din Capitală care au copii de grădiniță și doresc ca aceștia să învețe românește. Aceștia sunt rugați s-o contacteze pe președinta Gabriela Elekes, la numărul de telefon 30/571-2735. Cei interesați pot afla informații despre planul deschiderii unei grădinițe pentru copiii familiilor de români și la Capela ortodoxă română din Budapesta, după slujba duminicală (str. Holló nr. 8).

Arcusfest
2009

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” publică un concurs de finanțare pentru participarea la Festivalul de Teatru al Naționalităților Arcusfest din Budapesta, care va avea loc în luna februarie a anului 2009, la Teatrul Thalia din capitală. La concurs pot participa acele trupe de teatru, care depun o activitate profesională sau de amatori. Curatoriul Fundației va sprijini spectacolele noi, realizate după 15 martie 2008. Suma care poate fi obținută de câte un concurent este de maxim 900.000 forinți. Formularele necesare pentru concurs se pot descărca de pe siteul www.mnekk.hu. Termenul înaintării este 1 august 2008.

A.C.

ARCUS
www.arcusfest.hu

Serbarea absolvenților la școala românească din Jula

Dacă este iunie înseamnă că a sosit sfârșitul de an școlar. Iar dacă sunt și emoții, lacrimi și preocupări legate de înscrierea la liceu, e semn că elevii clasei a 8-a își iau rămas bun de la școală. Însă la școala românească din Jula, dintre cei 25 de absolvenți ai clasei a 8-a, 19 elevi rămân să își continue studiile la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu”.

Centrul Cultural Românesc din Jula s-a dovedit din nou neîncăpător sâmbătă, 14 iunie, când elevii clasei a 8-a și-au luat rămas bun de la profesori, de la colegi, iar cei care au ales un alt liceu și-au luat rămas bun și de la școală. La fiecare sfârșit de an școlar, elevii claselor terminale ale celor trei cicluri de învățământ: ciclul 1-4, gimnazial și liceal se despart de colegi, învățători, diriginți și profesori, după mai mulți ani petrecuți împreună. O astfel de despărțire este și cea a elevilor clasei a 8-a, după patru ani petrecuți

alături de dirigințele lor *Teodor Martin*. Unii dintre ei aleg să meargă mai departe, la alte școli. Alții vor urma cursurile aceleiași unități de învățământ. Toți, însă, nu vor mai fi alături de profesorii lor, cei care le-au îndrumat pașii, cu dăruire și multă dragoste, timp de patru ani.

„La revedere, dragi colegi. Nu vă vom uita niciodată, domnule dirigințe!”, au fost cuvintele de despărțire, spuse în această zi de cei care au fost împreună, zilnic, ca într-o familie, între care s-au sudat legături de prietenie și care au colectat amintiri de neuitat.

„La revedere, și să ne re-

întâlnim cu drag!” La serbarea de rămas bun au fost înmânate premiile pentru „Elevul eminent al școlii”, pentru rezultatele excelente, conduită exemplară, pentru participarea la olimpiadă și la concursurile școlare etc. și premiile Fundației „Pro discipulis”, pentru rezultate excepționale obținute pe plan cultural și sportiv.

Anul acesta două eleve eminente s-au bucurat de premiul „elevului eminent al școlii”, *Suzana Czeglédi* și *Anamaria Bányai*, iar cu premiul fundației au fost distinși 18 absolvenți.

A. Butar

Adio, clasa a opta!

Vinerea trecută, într-o atmosferă deosebită, elevii clasei a opta din Micherechi au susținut un scurt program de poezii și cântece special dedicat acestui moment crucial din viața lor de școlari. În această zi de sărbătoare, cei 26 de elevi și-au luat rămas bun de la dirigința *Ana Netea*

Benye, colegii, profesorii și dascălii lor de școală. În cuvintele de despărțire, directorul *Zoltan Ruja* le-a spus absolvenților să nu uite niciodată, oriunde ar ajunge în lume, că sunt membrii comunității românilor din Ungaria. Directoarea adjunctă *Maria Patca Petrușan* a sintetizat, în câ-

teva vorbe, întregul efort al celor opt ani de studiu, după atât de către cadrele didactice, cât mai ales de elevi. Sfârșitul serbării a fost rezervat pentru distincții și premii, când primarul *Teodor Martin*, împreună cu directoarea adjunctă, a înmănat diplome ca recunoștință pentru sârguința de peste an. Eleviieminenți la învățătură au primit lauda directorului: *Aneta Solcan*, *Nicoleta Țicudean* și *Agneta Seprenyi*. Pentru păstrarea culturii populare au depus o muncă fructuoasă elevii: *Carol Berke*, *Gheorghe Mihuț*, *Bianca Gurzău*, *Tamas Pătaș* și *Zoltan Ruja*. Premiul diriginței a fost înmănat elevilor *David Gavra* și *Mihai Boggyó*. De remarcat a fost numărul mare de părinți, buni, frați și prieteni, care au fost prezenți la manifestarea școlară de la Micherechi și emoția trăită de către toți, tineri, maturi și vârstnici.

A. Cioca

EDITORIAL

Coada autoguvernării

După o pauză de câteva luni, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și-a reluat corespondența cu Primăria Julei. De această dată nu pentru a cere dreptul de administrare a liceului și școlii generale românești, ci pentru a solicita ca în cazul alegerii noii conducătoare a grădiniței românești din Jula nu Autoguvernarea Românească locală (așa cum prevede legea), ci AȚRU să-și poată spune părerea.

Începând din 1993, Legea pentru Minorități asigură pentru fiecare autoguvernare minoritară locală dreptul de a-și exprima opinia în legătură cu alegerile directorilor, conducătorilor instituțiilor de naționalitate, care sunt în administrarea primăriilor locale. Deci, în Jula, atât în cazul grădiniței, cât și în cel al școlii românești, dreptul de opinie și dreptul de veto îl are Autoguvernarea Românească din Jula, și nu AȚRU. În scrisoarea adresată primăriei Julei și semnată de vicepreședintele *Gheorghe Gulyas*, se cere ca primăria să ia acest caz din mână autoguvernării julane și să-l dea AȚRU, motivând că este incompatibil ca Autoguvernarea Românească, condusă de doctorul *Ciotea*, să voteze pentru dosarul doamnei *Ciotea*, soția președintelui, care este una dintre cele două candidate la postul de conducător al grădiniței românești.

Nu este pentru prima dată când cei de la șefia AȚRU se cred deasupra legilor și nici prima ocazie când fac daune comunității românești din Ungaria. După ce au fraudat alegerile minoritare de acum doi ani (în mod legal), unindu-se și cu etnobișnițarii numai pentru a rămâne la putere, cei ce se cred că îi „conduc” pe românii din Ungaria dovedesc de fiecare dată că sunt stăpâniți doar de interesele lor personale și nicidecum de ale comunității în numele căreia ei pradă zeci de milioane de forinți pe an, pe care îi primesc de la statul maghiar. Această nouă mișcare a AȚRU a demonstrat din nou pentru conducerea orașului Jula că Traian Cresta & comp. nu sunt în stare să îi reprezinte în mod demn pe românii din această țară, ci doar să-i compromită și să-i dezbină.

Cei care au urmărit în ultimul an și jumătate soarta acestei grădinițe românești știu foarte bine că Autoguvernarea Românească din Jula a dus lupte destul de grele și a purtat tratative luni de zile cu primăria orașului, ca atunci când s-a făcut integrarea tuturor grădinițelor din oraș într-o singură instituție, doar grădinița românească să rămână independentă. Și în acest lucru au un deosebit de mare merit președintele dr. Ioan Ciotea și vicepreședintele dr. *Gheorghe Ruja*, avocat de meserie, care au căutat legi și hotărâri, prin care să obțină independența grădiniței românești, deci ca aceasta să nu fie integrată în structura grădinițelor ungurești. (În paranteză menționăm că nemții din oraș nu au luptat pentru independența grădiniței germane, iar efectele negative se și văd doar după câteva luni.) Este de înțeles, deci, că cei 5 membri ai Autoguvernării Românești din Jula, printre care dealtfel se află și conducătoarea actuală a grădiniței românești, de ce se leagă și sufletește de această instituție (unde au fost sau sunt și copii lor).

Marea problemă este că AȚRU nu este preocupată de îmbunătățirea condițiilor de la instituțiile de învățământ românesc, de exemplu, să aducă din România cărți de povești, discuri cu muzică românească pentru copii sau filme de desene animate în limba română, și am mai putea înșira până la nesfârșit (că doar ar face-o pe banii noștri), ci este mai degrabă interesată să-și bage coada răuvoitoare peste tot, să distrugă și ceea ce (încă) merge relativ bine la românii din Ungaria. E tot mai clar că ei nu sunt de partea noastră, a românilor.

Eva Iova

Pe scurt...

ROMÂNIA, ȚARA
INVESTIȚIILOR STRĂINE

România se află pe primul loc în Europa Centrală și de Est și pe locul șase în Europa în funcție de numărul proiectelor de investiții străine directe atrase anul trecut, se arată într-un raport al companiei de consultanță și audit Ernst & Young. Cele 150 de astfel de proiecte atrase în 2007 au generat 12.464 noi locuri de muncă. De asemenea, România se află pe locul cinci în Europa în topul preferințelor investitorilor străini pentru extinderea activității, 10% din principalele companii străine intenționând să investească în România. Pe primul loc se află Polonia (18%), Germania (16%), Rusia (12%) și Franța (11%).

ICOANELE RĂMÂN ÎN ȘCOLI

În România, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis: prezența simbolurilor religioase în incinta școlilor publice din România este legală. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a decis în urmă cu un an și jumătate că prezența icoanelor în unitățile școlare ar duce la discriminarea persoanele atee, agnostice ori de altă religie sau confesiune. Ministerul Educației și Cercetării, împreună cu alte 150 de organizații neguvernamentale au atacat această hotărâre și au avut câștig de cauză la Instanța supremă. Sentința este definitivă și irevocabilă.

INTOLERANȚĂ ȘI XENOFOBIE ÎN EUROPA

Înaltul Comisar ONU pentru Drepturile Omului, Louise Arbour, a lansat un avertisment cu privire la agravarea unor probleme, precum lipsa de toleranță față de imigranții și minoritățile din Europa, și xenofobia, relatează site-ul terra.es. Comisarul își va încheia mandatul la 30 iunie, lăsând vacant unul dintre cele mai emblematice posturi din cadrul Națiunilor Unite. Arbour a declarat că atacurile împotriva rromilor de origine română din Italia sunt îngrijorătoare. Ea a precizat că astfel de fapte reflectă „politicile represive” pe care le adoptă statele europene, precum și atitudinile de intoleranță și xenofobie.

Am citit în ziare...

Românii își fac orașe în Ungaria

Dincolo se vând vile cu livadă la preț de garsonieră în Arad. Pentru că infrastructura e beton, naveta la serviciul din România se face în 20 de minute.

În localitatea ungară Battonya (Bătania – n.n.), aflată la 6 kilometri de graniță și mai puțin de 30 de kilometri de Arad, nu există stradă pe care să nu-și fi cumpărat casă un român. Explicația: cu banii pe apartamentele lor din Oradea, Arad sau Timișoara, s-au mutat „la curte” în Ungaria și le-a mai și rămas. Ei locuiesc acum la vecini și vin la lucru „acasă”. Mai nou, au început să își înscrie copiii la grădinițe și școli din Ungaria, cu predare în limba română.

În ultimele luni, peste 300 de români s-au mutat peste graniță.

Acum sunt vizate și alte localități din zonă – Dombegyház sau Mezőkovácsháza – pentru că în Battonya oferta de case s-a cam epuizat. H.E, o româncă de 45 de ani, și-a găsit dincolo de graniță casa visurilor: o vilă cu etaj, cu livadă, garaj și loc pentru grătar. „M-a atras poziția, curățenia. Vila nu e prea finisată, dar așa am vrut, să îmi pun eu amprenta. Îmi place să se vadă că e stilul meu. Eu înțeleg și chiar vorbesc puțin limba maghiară și aici e mai liniște. Ca să nu mai vorbim de preț”. Cu 25.000, cât a dat pe vilă, la Arad nu-și lua nici o garsonieră.

Un alt arădean a dat doar 7.000 de euro pe o casuță cu trei camere. „Fac naveta, 20 de minute din fața casei până în Arad. Aici am curte, grădină de 1.600 de metri, mi-am adus și câțelul. Acum am doi: unul e ungur, unul român”, râde omul. Pentru ungurii din Battonya, e suficient să pună anunț la poartă și cumpărătorii români se găsesc imediat. „Am afișat pe casă că este de vânzare și a venit o doamnă să se intereseze. Românii sunt oameni drăguți, și ne bucurăm că vin tot mai mulți, pentru

că din păcate din Battonya s-au mutat mulți. Pleacă înspre orașele mai apropiate de Budapesta, unde sunt și locuri de muncă mai bune. Așa, se umple golul”, explică Kovács György, localnic din Battonya.

Autoritățile din Battonya au înțeles că, pe lângă prețuri bune, infrastructura e un magnet pentru cei care cumpără case în comună. „Colaborarea noastră, ca autorități, cu românii care cumpără la noi case e foarte bună. Cred că prețurile caselor sunt avantajoase la noi. Infrastructura le permite să locuiască aici și să facă naveta la locul de muncă. Cred că de aceea e atrăgător orașul Battonya, pentru că problemele cu infrastructura le-am rezolvat. Deși în România stau mai bine cu locurile de muncă, aici se ajunge ușor. Chiar dacă fac naveta, aproximativ jumătate de oră, noi rezolvăm ac-

tele imediat și îi așteptăm cu drag pe români, pentru că e important să crească populația localității și să creăm locuri de muncă”, spune declarat Karsai József, primarul din Battonya.

Odată ce românii s-au arătat interesați să cumpere acolo, și prețurile la case au crescut. În 2000, o casă cu 3 camere în zona de sud a județului Békés se vindea cu 13-16 mii de euro. Acum ungurii cer aproape dublu. Totuși, prețul caselor din Ungaria nu s-a apropiat prea mult de cel al locuințelor de lângă Arad. La Turnu, de exemplu, localitate situată la 12 km de Arad, o casă fără canalizare sau gaz costă în jur de 50.000 de euro. Localitățile ungurești de la granița cu România vor deveni și mai atractive pentru piața imobiliară după finalizarea construcției autostrăzii M43, și a părții de autostradă între Arad și Nădlac. (Monica Iovan)

(Sursa: Gândul, 13 iunie 2008)

Panorama
Bătaniei

Nemții din România vor avea televiziune

Consiliul Național al Audiovizualului din România a acordat zilele trecute licență audiovizuală pentru „Light Channel TV 2”, o televiziune adresată comunității germane. Postul va difuza exclusiv în limba germană, grila de programe urmând să cuprindă emisiuni de producție proprie în proporție

de 60%. Programele educative, culturale și religioase vor reprezenta 75% din grila Light Channel TV 2, restul fiind acoperite de programe de informare, filme și emisiuni de divertisment. „Ideea s-a născut din naționalismul comunității germane, din dorința lor de a avea emisiuni direct în limba lor, și nu

traduse. Producția proprie va fi realizată în colaborare cu comunitatea din Germania și din Austria. Vom avea studiouri și la Budapesta și Berlin”, a declarat pentru Mediafax Paul Boeru, reprezentant SC Light Channel Media SRL. Investiția totală în televiziune se ridică la 760.000 de euro.

„Moștenire de la bunici” la zilele românilor din Otlaca-Pustă

Exact la mijlocul lunii iunie, adică în ziua de 15, în Duminica Rusaliilor românești, a avut loc „Ziua Românilor din Otlaca-Pustă”. În această zi este o tradiție veche ca să se întâlnească toți fiii satului, originari din mica noastră localitate. Manifestarea a fost organizată de Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”.

Această asociație este compusă în prezent din 67 de membri, datorită faptului că cei 27 de membri fondatori au lucrat cu mare entuziasm în ultimii ani. Scopul asociației este în primul rând păstrarea tradițiilor, apărarea și promovarea limbii materne române. Asociația poartă numele lui Mihai Purdi, un sătean respectat, cu o viață exemplară, un om cinstit, un exemplu demn de urmat. A fost povestitor și scriitor de povești populare și mulți ani a servit parohia ortodoxă română din sat, fiind cantorul bisericii.

grăului. De la biserică, mulțimea s-a îndreptat spre căminul cultural. Aici a avut loc deschiderea oficială a Zilei Românilor din Otlaca-Pustă. Cuvântările au fost rostite de dr. Spiák Ibolya, deputat parlamentar, Gheorghe Șimonca, primarul satului, Eva Bocsor Karancsi, președinta Asociației și Valentin Bot, primarul Șiriei. Cu deosebită cinste a fost salutat Ștefan Frătean, referentul românilor din Ungaria la Departamentul pentru Minorități din cadrul Cancelariei Primului Ministru, dr. Gheorghe Ruja, membru al Prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, Daniel Negrea, președintele Autogovernării Românești din Medgyesegyháza și Viorica Segheșan, președinta Asociației Cultural-Socială „Boromis” din Șiria. În cuvântarea sa, deputata parlamentară a făcut comparație între cele văzute acum trei ani în sat și cele observate acum. Diferența e perceptibilă. Satul își

premiat au fost prezentate la expoziția deja amintită.

Localitatea înfrățită a fost prezentă cu o delegație condusă de primarul Valentin Bot. El a dat mare însemnătate acestei zile și a accentuat faptul că cele două localități au semnat un protocol de colaborare pentru activitatea comună, care are ca prim succes expoziția de obiecte tradiționale. Aceasta o să fie expusă peste câteva săptămâni și la Șiria.

După cuvântările de deschidere a urmat un mic program cultural. Câțiva copii și tineri au prezentat poezii în limba română și maghiară, iar doi adulți au citit povestea lui Mihai Purdi, cu titlul „Urâta și frumoasa satului”. Conținutul poeziilor s-a referit la iubirea limbii, la însemnătatea vatrei strămoșești și la frumusețea satului. Aceste prezentări au fost urmate de mari aplauze. Programul zilei a continuat cu o masă de prânz. În timpul mesei a răsunat muzică populară cu cântece românești și ungurești. Masa a fost gătită pentru 300 de persoane, cu mâncăruri gustoase și bogate. Programul a continuat cu depunerea de coroane la placa comemorativă „Mihai Purdi”. Coroanele de flori au fost depuse de către Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”, autogovernarea minoritară română din sat, conducerea primăriei și delegația din Șiria. La sfârșitul programului, din partea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a luat cuvântul dr. Gheorghe Ruja, care a apreciat munca doamnei Florica Purdi Godja, între anii 1990–2004 fiind conducătoarea Asociației Culturale Române, un fel de „motor” al vieții culturale din Otlaca. Domnul Ruja i-a înmănat o diplomă și un cadou valoros, un lanț de aur cu medalie gravată cu textul „Pentru cultura română din Ungaria”.

După-masă programele au continuat în curtea școlii cu deschiderea expoziției, apoi în cadrul „Festivalului Jumărilor” toată lumea s-a distrat la programele în aer liber, organizate de primărie. Expoziția a fost vizitată de un public neașteptat de mare. În cartea de amintiri se pot citi multe iscălituri și notițe personale. La Festivalul Jumărilor programul a fost bogat și interesant pentru toate generațiile. Tinerii Asociației „Mihai Purdi” au făcut seara o plimbare cu trăsura prin sat și cu cântece populare românești și s-au luat rămas bun de la localnicii comunei, care și-au exprimat mulțumirea cu lungi aplauze. Le dorim mult succes în continuare otlacanilor, să o țină tot așa!

Ana Crișan

(Fotoreportaj pe pag. a 16-a)

Cele trei fete și nepoatele povestitorului Mihai Purdi

Dacă enumerăm numai programul acestei singure zi de 15 iunie, se poate observa programul bogat, cu conținut interesant. La festivitate au fost invitați membrii asociațiilor române din satele vecine, asociația frățască din Șiria și originarii din sat. Ziua a început cu primirea oaspeților la Căminul Cultural din Otlaca-Pustă, într-o ambianță frumoasă. Fără a face calcule amănunțite putem constata că au sosit peste 200 de oaspeți. După o mică discuție prietenească, toți au mers la biserică ortodoxă română, la Sfânta Liturghie. Biserica a fost plină de femei și bărbați credincioși. Momentul din biserică a conținut și un mic cadou pentru credincioși: corul Asociației Culturale din Șiria a susținut un mic concert de Rusalii. Credincioșii au ascultat aceste cântece bisericesti cu mare emoție. Sfânta Liturghie s-a terminat, după tradiția sărbătorii, cu sfințirea

arată acum o față schimbată, care dovedește străduința conducerii tinere, puterea de voință a localnicilor și destinul comun al naționalităților din sat, care a fost în trecut o pildă de urmat. Din partea deputatei, Asociația a primit un cadou prețios. Primarul satului a făcut o scurtă prezentare generală a problemelor și succeselor din viața satului. Cu laudă a vorbit despre activitatea Asociației „Mihai Purdi”. Președinta Asociației a accentuat însemnătatea înființării acestei asociații, efectul acțiunii, ecoul programelor. Președinta a vorbit și despre expoziția de obiecte tradiționale, intitulată „Moștenire de la bunici”. Cu înflăcărare a laudat interesul tinerilor față de concursul publicat cu titlul „Visele mele”. La acest concurs s-au prezentat 24 de lucrări. Din aceste lucrări șase au fost premiate, și anume 4 desene, 1 poezie, 1 proză, iar ceilalți au primit câte-o ciocolată. Lucrările

Pe scurt...

CHITIGHAZ

Autogovernarea românească din localitate a organizat o întâlnire a echipelor de dansuri populare românești din județul Bichiș. Întâlnirea a avut loc pe 8 iunie, la Căminul Cultural din Chitighaz, cu participarea echipei de păstrare a tradițiilor din localitate și a echipelor din Aletea și Bichișciaba. Manifestarea s-a organizat cu sprijinul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

JULA

La Sf. Liturghie de duminică din Catedrala Sf. Nicolae din Julia răspunsurile vor fi date de Corul ortodox din Covăsânt, care va oferi credincioșilor julani și un mic concert de cântări ortodoxe.

CENADUL UNGURESC

La Sfânta Liturghie săvârșită în biserică ortodoxă română din localitate, duminică, 8 iunie, au fost sfințite două icoane cu Maica Domnului, donate de Dacian Bodirca din Pustiniș, ai cărui strămoși au fost cenădani. La Sfânta Liturghie au slujit preotul paroh Aurel Becan, preotul Cosmin Pop din Jaca și preotul Sorin Istrătescu de la Sibiu.

MICHERECHI

În cadrul proiectului celor două comune înfrățite, Mădăras, din județul Bihor și Micherechi, primarul comunei Mădăras Dan Alexandru Tiurbe și anul acesta organizează tabăra internațională de orientare turistică, ediția a doua. Prima parte a taberei s-a desfășurat la Salonta, pe parcursul acestei săptămâni, cu participarea elevilor din Micherechi și Mădăras, a doua parte a taberei va avea loc în perioada 23–28 iunie la Vârtop, lângă Arieș.

MICHERECHI

Pe 21 iunie, un grup de credincioși ai Oastei Domnului vor face un pelerinaj la Beiuș, la mormântul lui Traian Dorz, cel ce a fost unul din cei mai însemnați misionari ai Oastei Domnului, psalmist și propovăduitor neînfricat. În fiecare an, în prima săptămână după Rusalii, pelerini din toată România participă la mormântul acestuia, la ceremonialul care se face în amintirea lui Traian Dorz.

Puterea Cuvântului lui Dumnezeu

Nu te poți apropia de Dumnezeu până nu înțelegi cu adevărat sfințenia Sa, până nu te faci mic, atât de mic încât să îți vezi doar nimicnicia, neputința. Căci cine ar putea sta înaintea Lui cu faptele sale? Cine s-ar putea prezenta cu o întreagă listă de binefaceri? Pentru că dacă am făcut unele lucruri bune, de la El am avut înfăptuirea să le împlinim. El este Cel care sădește în inimă Cuvântul dătător de viață și acest Cuvânt îndeamnă la împlinirea poruncilor Sale.

Dar omul, atât de dăruit muncii zilnice, neglijează Cuvântul lui Dumnezeu. El rămâne uitat undeva pe un raft, necitit și neîmplinit în mare parte. Și dacă nu te hrănești spiritual, mai poți trăi? Doar ca o umbră a îngrijorărilor, a temerilor, a remușcărilor și a visurilor neîmplinite. Înceț, licării aceia de speranță din tine încep să se stingă și, tot mai cuprins de iureșul vieții, uiți că undeva, Cineva te iubește. El te iubește atât de mult încât îți oferă noi și noi oportunități să te întorci la El. Dar toate acestea până într-o zi. Până în clipa când harul Lui se va lua de la tine și se va da altuia care îl va prețui iar ceasul cercetării tale va fi trecut deja.

Dacă ai citi zilnic Cuvântul lui Dumnezeu, ai vedea efectele lui benefice în interiorul și exteriorul tău. El are puterea să tămăduiască orice boală și tot el te-ar conduce spre credința atât de necesară unui credincios. Inima ta împărțită ar fi judecată de Cuvânt căci el „... judecă simțirile și gândurile inimii” (Evrei 4:12). Tot el ți-ar mântui sufletul, te-ar sfinți și ți-ar fi un ajutor pe pământ deoarece ar produce în tine puterea să te lupți împotriva celui rău și viclean. Și atunci, fiecare zi a vieții tale va fi încununată de victorie asupra ispitei, asupra păcatului.

Citind Cuvântul, viața ta se va schimba tot mai mult și se va asemăna cu cea a lui Cristos. Stăruind asupra lui, meditănd la el, învățăturile sale, poruncile și sfaturile lui vor picura în vasul inimii tale tot mai mult din Dumnezeu până te va inunda deplin și atunci, vei fi un izvor care va curge și va da pe afară.

Păstrează Cuvântul în inimă, încrede-te și nădăjduiește în el, glorifică-l, supune-te lui și vestește-l și altora! Vei vedea cu ochii tăi și vei simți cu trupul tău ce mari binecuvântări vor veni peste ființa ta. Nu vei fi scutit de încercări, greutăți și lipsuri însă forța pe care o emană el te va face să treci prin ele ca un biruitor, nicidecum ca un învins.

Câștigă-ți casa pentru Domnul...

Dacă ceva îl preocupă pe un cap de familie, acesta este dorința de a-și vedea familia la picioarele Domnului. Nici un soț sau tată dedicat Domnului nu poate trăi cu gândul că „în ziua aceea” nu poate spune, precum odinioară Iosua „eu și casa mea am slujit Domnului”.

În ziua aceea nu va conta așa de mult casa, mașina sau profesia. Din păcate mai întâlnești oameni care mai degrabă doresc să-și vadă copiii că ajung vedete, stele într-o societate decăzută (nu că ar fi ceva rău), încât uită să le spună de „Cel disprețuit și părăsit de oameni”.

Cu durere observi astăzi că mulți tați dau din coate ca ai lor copii să ajungă în aplauzele tuturor sau într-un post bun, că uită și de etica creștină și de modestia Mântuitorului. Cel mai important lucru pentru tine ca și cap de familie este să-ți câștigi familia pentru Domnul. Nimic nu este mai important ca aceasta. Nici amenajarea casei tale, nici mașina ta, nici prietenii. Cum să-mi câștig familia pentru Domnul? Biblia spune că cel înțelept câștigă suflete! (Proverbe 11:30/b). Câștigă, nu pierde!

Există multă „tehnică spirituală” care se răspândește astăzi, despre cum să evanghelizezi pe cineva, așa că nu mai vreau să aduc o

nouă formulă de câștigat suflete. Sunt bune căile acestea de a câștiga suflete, dar nu cele mai bune. La un moment dat discuția după un anumit calapod se împotmolește. Ca să câștigi suflete și mai ales pe cele din casa ta ai nevoie de înțelepciune. Înțelepciunea (poate însemna mai mult decât afirm eu aici) este acea abilitate spirituală de a ști ce și cum să aplici din Cuvântul lui Dumnezeu într-o anumită situație. Domnul Isus a câștigat-o pe femeia samariteancă într-un anumit fel și în alt fel s-a raportat la Nicodim. A știut în fiecare situație cum să aplice Cuvântul lui Dumnezeu. Aceasta este înțelepciunea.

Poți să copiezi metoda altuia sau poți folosi metode proprii, depinde de circumstanță. Cu unii poate este potrivit să dedici un timp de studiu, cu alții nu are rost să studiezi, ci să lucrezi într-un cadru mai natural, nu atât de formal.

Pavel îi aduce aminte lui Timotei „ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea...”. (2 Tim 3:10) Pavel a transmis mai departe adevărurile lui Dumnezeu copilului său în credință Timotei într-un cadru natural. Viața de zi cu zi a fost catedra lui Pavel.

Cred că dacă ar trăi astăzi poate ar zice ceva de genul: „Dragă Timotei, ai văzut de aproape reacțiile mele atunci când vecinii s-au purtat rău cu mine, poate îți aduci aminte atunci când nu mai aveam

bani de pâine că nu am început să mă plâng ci m-am pus pe genunchi. Ai văzut că pentru mine adevărul a fost mai important decât slujba aceea care ne aducea mulți bani în casă, și când au venit ajutoarele la biserică știi că îi lasam pe alții mai săraci decât noi să aibă parte de binecuvântările materiale. Timotei, viața mea transmitea sfințenie, iar învățăturile pe care ți le-am dat au fost Cuvântul pur al lui Dumnezeu.”

Totuși ce să fac când nu merge nimic. Efectiv nu merge.

Nu știu ce să-ți zic, decât doar atât: „Roagă-te”!

Nici pentru Domnul Isus nu a fost ușor. Biblia ne spune că nici chiar frații lui nu credeau în El. Isus a mers înainte și Domnul a avut grijă ca la timpul potrivit și frații Lui să ajungă să înțeleagă Adevărul. Unii dintre frații Domnului au devenit cei mai importanți slujitori ai bisericii. Important este că niciodată să nu-ți permiți să te mulțumești cu acel gând diabolic că cei din casa ta oricum nu pot fi câștigați pentru Dumnezeu. Nu! De o mie de ori, Nu!

Toți, absolut toți capii de familie trebuie să-și câștige pentru Domnul familiile.

Frate iubit, prin acest mesaj am vrut doar să-ți transmit că dorința de a ne câștiga familiile trebuie să fie preocuparea cea mai mare pentru noi și lucrul acesta trebuie să se vadă în înțelepciunea și integritatea noastră.

Din Sfânta Scriptură

„Zic, dar: umblați câmu-iți de Duhul și nu împliniți poftele firii pământești.

Căci firea pământească pofteste împotriva Duhului, și Duhul împotriva firii pământești: sunt lucruri potrivnice unele altora, așa că nu puteți face tot ce voiți.

Dacă sunteți călăuziți de Duhul, nu sunteți sub Lege.

Și faptele firii pământești sunt cunoscute și sunt acestea: preacurvia, curvia, necurăția, desfrânarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjbele, certurile, zăvis-tiile, mâniile, neînțelegerile, dezbinările, certurile de partide, pizmele, uciderile, bețiile, îmbuibările și alte lucruri asemănătoare cu

acestea. Vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei ce fac astfel de lucruri nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu.

Roadă Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credințioșia, blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege.

Cei ce sunt ai lui Hristos Isus și-au răstignit firea pământească împreună cu patimile și poftele ei. Dacă trăim prin Duhul, să și umblăm prin Duhul.

Să nu umblăm după o slavă deșartă, întărâtându-ne unii pe alții și pizmuindu-ne unii pe alții.”

Credincioșii din Bichișciaba și-au sărbătorit preotul

În duminica a 8-a după Paști, când biserica noastră a prăznuit sărbătoarea coborârii Sfântului Duh, sau Rusaliile, după Sfânta Liturghie săvârșită în biserica ortodoxă română din Bichișciaba de preotul paroh *Teodor Marc*, credincioșii din Bichișciaba și-au sărbătorit preotul. Anul acesta s-au împlinit zece ani de când părintele Marc slujește în biserica ortodoxă din oraș și păstorește mica turmă a creștinilor din Bichișciaba. După felicitările și urările de bine ale credincioșilor, *Petru Jurca*, cantorul bisericii a recitat o poezie dedicată părintelui, compusă de dânsul special pentru acest eveniment. A.B.

Prea cucernice părinte *Teodor Marc*

Zece ani s-au împlinit,
de când ești la noi Paroh.
Care pentru noi creștinii,
ortodocși români din Ciaba,
toate le-ai făcut.

Le-ai făcut din suflet bun,
Și te-ai rugat pentru noi,
Pentru creștinii noștri din Ciaba,
Pentru neamul românesc.

Te rugăm și mai departe,
Ca să rămâi tot cu noi
Când stai la Altarul Sfânt
Și te rogi lui Dumnezeu,
Roagă-te și pentru noi.

Prin rugăciunile tale sfinte,
Când vorbești cu Dumnezeu.
Amintește-ne pre' noi,
Să scăpăm de rău păcate.

Mulți ani buni cu sănătate,
Să trăiești pe acest pământ,
Să conduci pe mai departe,
Creștinii noștri din Ciaba.

Multă stimă și fericire îți dorim noi,
Creștinii din Bichișciaba.

Petru Jurca

Slujbă arhierească de Rusalii la Micherechi

La invitația Prea Sfințitului *Siluan Mănuilă*, Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române de Iula, Prea Sfințitul *Nicodim*, Episcopul Severinului și Strehaiei a făcut o vizită în sfintele lăcașuri din această eparhie a Bisericii Ortodoxe Române.

La invitația parohiei ortodoxe române din Micherechi, în duminica Pogorârii Sfântului Duh, cei doi arhieri au slujit împreună în biserica din Micherechi. La Sfânta Liturghie s-a făcut și o rugăciune specială pentru toți orto-

docșii din localitate, care au împlinit anul acesta 50 de ani și care au fost invitați la biserică și sărbătoriți. Luni, a doua zi de Rusalii, PSS Siluan și PSS Nicodim au slujit împreună în Catedrala „Sf. Nicolae” din Iula. A.B.

Cea mai veche biserică creștină din lume

În localitatea Rihab, nordul Iordaniei, a fost găsită o biserică creștină cu o vechime de aproape 2.000 de ani, în opinia arheologilor fiind vorba despre primul lăcaș creștin din lume. Potrivit directorului Centrului de Studii Arheologice din Iordania, *Abdul Qader al-Husan*, biserica a fost înălțată, între anii 33 și 70 e.n, de către cei 70 de ucenici ai lui Hristos, care au părăsit Ierusalimul din cauza persecuțiilor anti-creștine.

Lăcașul se află sub pământ, iar în interiorul peșterii au fost găsite pietre

cioplite așezate în formă de semicerc care, în opinia savanților, au servit în calitate de altar. În apropierea peșterii se află intrări în catacombe, unde se pre-

supune că pe parcursul secolelor se ascundeau creștinii, precum și o fântână adâncă cu ajutorul căreia creștinii se aprovizionau cu apă.

Biserica Ortodoxă Română și-a lansat și o agenție de știri

Patriarhia Română a lansat luni, 16 iunie, o nouă componentă a centrului de presă Basilica, mai exact este vorba de o agenție de presă. Agenția de știri Basilica a fost lansată la sărbătoarea Sfintei Treimi, în prezența Patriarhului *Daniel*.

Alături de Radio Trinitas, Televiziunea Trinitas, cotidianul *Ziarul Lumina* și Bi-

roul de Presă, agenția Basilica are ca scop pre-

zentarea sub forma știrilor și a documentarelor de presă, activitățile și atitudinile Bisericii Ortodoxe Române, precum și ale altor Biserici, în diferite probleme actuale. Știrile și informațiile sunt organizate sub formă electronică pe site-ul basilica.ro și cuprind date referitoare la viața bisericească din România sau din străinătate.

Germania solicită Turciei să redeschidă o biserică ortodoxă

Germania a cerut Turciei să permită redeschiderea pentru cult a unei biserici ortodoxe din orașul Tars. În lăcașul de cult din orașul natal al Sfântului Apostol Pavel funcționează astăzi un muzeu. Motivele care au condus la ce-

rerea Germaniei sunt constituite de faptul că, în partea de sud a Turciei, foarte mulți germani au locuințe de vacanță sau proprietăți și resimt lipsa unei biserici creștine, informează Radio Trinitas.

E.I.

A început vacanța de vară

Zilele trecute, florăriile au fost asaltate de copii și de părinți, în căutarea unui buchet cât mai frumos pentru doamna învățătoare, educatoare sau profesoară, după caz. Că așa se cade, în ultima zi de școală.

Vineri, 13 iunie, a fost ultima zi de școală în Ungaria, iar de luni a început vacanța de vară pentru 1,7 milioane de elevi. Următorul an școlar va începe în ziua de 1 septembrie și va ține până în 15 iunie 2009.

Dar cine se gândește acum la următorul an școlar? Cu siguranță nu mulți. Cei mici se bucură. A venit vacanța, iar până în septembrie nu mai au teme de făcut, nu mai trebuie să se scoale în fiecare dimineață devreme, se pot juca mai mult, pot petrece zile de neuitat la bunici și vacanțe la mare sau la munte cu părinții. E.I.

Colorați!

Epoca contemporană

Secolul al XXI-lea

Oamenii se bucură în fiecare zi de progresele tehnologice. Acestea prezintă însă și unele riscuri pentru planetă și locuitorii multor țări trăiesc încă în condiții foarte dificile.

Țări bogate, țări sărace

Între țările bogate din Europa și America de Nord și cele sărace din Africa, America de Sud și Asia a apărut un dezechilibru puternic. În țările sărace, în care populația crește mult mai rapid decât resursele de hrană, majoritatea locuitorilor trăiesc în condiții mizere. Aceste state împrumută bani de la cele bogate pentru a putea cumpăra produsele de care au nevoie (automobile, aparate, computere etc.) și numeroase persoane emigrează în căutarea unui loc de muncă și a unor condiții de viață mai bune.

Să protejăm planeta!

Progresele științei nu sunt totdeauna bine stăpânite și riscă să pună planeta în pericol: apa și natura sunt poluate, gazele din industrie și cele de eșapament au determinat încălzirea climei și amenință să provoace catastrofe.

Multe specii de plante și animale sunt amenințate cu dispariția. Pentru a proteja planeta, trebuie să respectăm mediul înconjurător și să oprim activitățile poluante.

Computerul a devenit un instrument de lucru indispensabil. Sistemul de legături prin Internet permite locuitorilor Terrei să comunice ușor unii cu alții, pentru afaceri și pentru a se distra.

Dezvoltarea industriei și tehnologiei a îmbunătățit mult viața oamenilor, dar a avut și consecințe negative pentru planetă: specii amenințate, **poluare**, încălzirea climei etc.

Numeroase regiuni ale lumii nu beneficiază de progresele agriculturii și ale industriei, locuitorii lor trăind încă în **condiții foarte grele**.

Poluarea a existat din totdeauna?

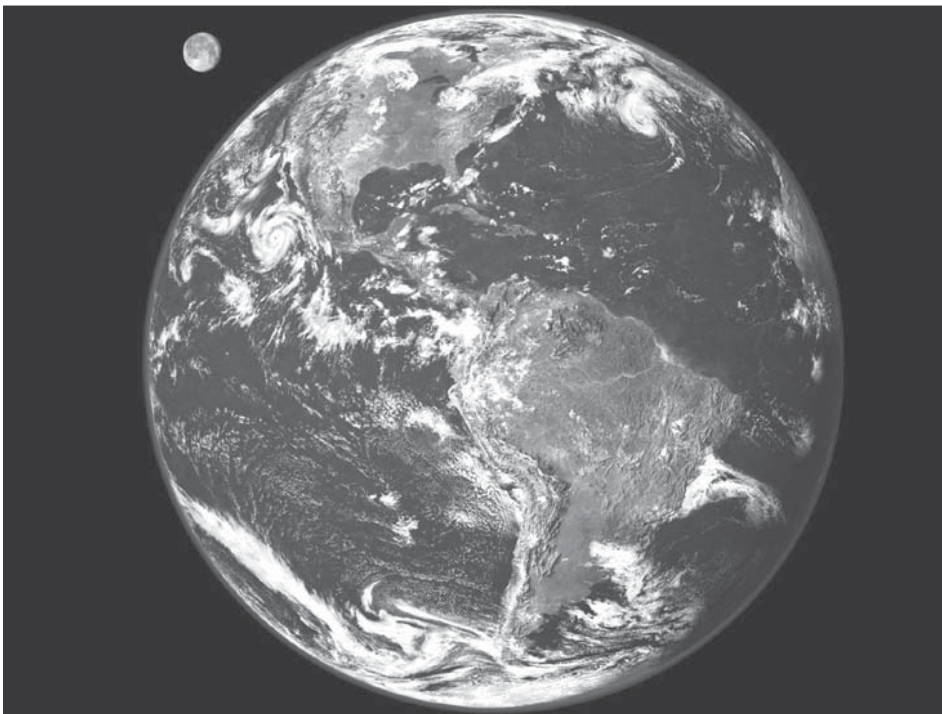
În orașe a existat totdeauna un nivel mic de poluare, cauzat în principal de fumul sobelor. Dar poluarea a devenit îngrijorătoare abia în secolul XX.

De ce?

Fiindcă nu mai este limitată la o anumită zonă. Poluarea a afectat echilibrul întregii planete. Dioxidul de carbon mai cu seamă, conținut în gazele de eșapament ale mașinilor și în cele emenate de unele uzine, contribuie la încălzirea climei.

Ce se va întâmpla dacă temperatura va crește prea mult?

Gheața de la poli se va topi, nivelul mărilor va crește și multe regiuni vor fi inundate.

„Chirița” în capitala României

Spre sfârșitul anului școlar, se încheie și activitatea grupului de teatru a Liceului „Nicolae Bălcescu”. Piesa „Chirița în provincie” a putut fi urmărită pentru ultima dată în acest an școlar, la cea de-a 10-a ediție a Festivalului Internațional de Teatru pentru elevi „George Constantin”, organizat anual la București.

În dimineața zilei de 29 mai am pornit într-o lungă călătorie. Ajunși în capitală, seara, ruși de oboseală, am fost cazați la Colegiul „Nichita Stănescu”. Mulțumită bucătăreselor de la cantină care și-au prelungit programul din cauza noastră, am putut lua cina la o oră târzie, după care am mers la culcare.

Dis-de-dimineață ne-am avântat în traficul aglomerat pentru a ajunge la Palatul Copiilor, locul de desfășurare al programului. Ajunși acolo am fost împărțiți în mai multe grupe. Au fost elevi din aproape fiecare județ al României și

o delegație din Franța. Grupele formate au fost variate, din fiecare delegație venită s-a ales câte un elev. Am mers fiecare grup într-o sală, unde am putut să facem cunoștință, acesta fiind și scopul organi-

zatorilor. În partea a doua a zilei, îndrumătorul nostru *Simona Luca* ne-a dus într-o lungă plimbare prin oraș. Mi-a plăcut Bucureștiul vechi, în special Biserica Stavropoleos pe care am vizitat-o, fiind o

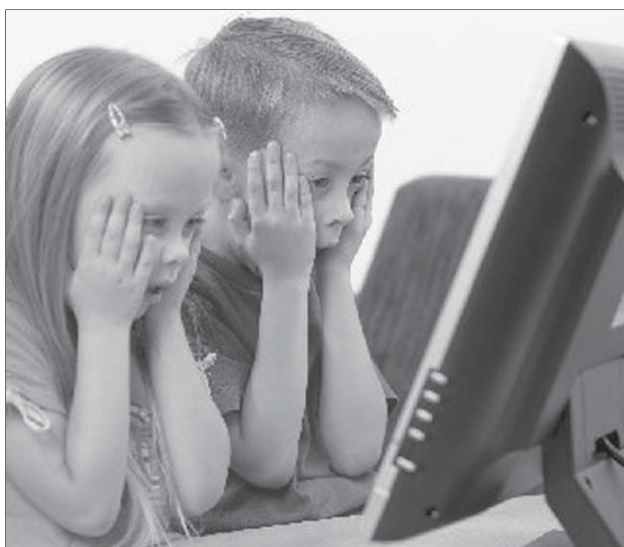
biserică ortodoxă, construită în stil brâncovenesc, în centrul Bucureștilor. Din fericire am avut parte de o vreme frumoasă, iar astfel ne-am putut plimba prin centrul capitalei, admirând clădirile impunătoare.

Sâmbătă am vizionat piesele de 30 de minute pregătite de delegațiile venite.

Noi am urcat pe scenă pe la ora 15.00. Sinceră să fiu, după părerea mea, aceasta a fost cea mai nereușită reprezentație a noastră. De vină au fost marile emoții pe care le-am avut și din cauza cărora au fost uitate câteva replici. Totuși, cred că publicului i-a plăcut, și juriului de asemenea. La festival, elevii Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Iula au câștigat premiul „Pentru promovarea limbii române”.

După cină am pornit spre Ungaria. Drumul a fost lung și frigos, dar duminică ne-am putut odihni liniștiți. Mulțumiri tuturor celor care au făcut posibilă această călătorie și care au avut grijă să petrecem clipe plăcute în capitala României.

Raluca Curcan, absolventă a Liceului „Bălcescu” din Iula

BANCURI CU CALCULATOARE

Un turist stă să se înecă în mare. Pescarii stau și se uită.

– Help! Help! strigă turistul.

Un pescar către celălalt:
– Apasă odată F1, nu auzi?

☺ ☺ ☺

„Stimați pasageri, vă aflați la bordul celui mai perfecționat avion, în întregime computerizat, fără echipaj uman, cu un pilot automat perfect, astfel conceput încât nu se poate

defecta niciodată, niciodată, niciodată...”

☺ ☺ ☺

O tânără se adresează vânzătoarei de la un magazin de cosmetice:

– Aș dori ca bărbatul meu să îmi acorde mai multă atenție. Aveți cumva un parfum care miroase ca un computer?

☺ ☺ ☺

Mergea Bill Gates cu mașina pe o autostradă, fiind însoțit de un mecanic auto și un electrician auto.

La un moment dat, se strică mașina. Țștia trag pe dreapta și încep să se certe:

Mecanicul: Sigur este o problemă mecanică, mă voi apuca să o repar...

Electricianul: Sigur este o problema de natură electrică, mă voi apuca s-o repar...

Bill Gates:

Nu, băieți, vă spun eu cum facem: ieșim afară și mai intrăm o dată, și o ia precis...

„Icoana este o legătură între cer și pământ”

În organizarea Autogovernării Românești din Macău a fost vernisată vineri, 13 iunie, în Casa de Cultură „Casa Cepei” (Hagymaház) din oraș, expoziția de icoane pe sticlă a preotului ortodox român din Jaca, *Cosmin Pop*. „De la înființarea ei, una dintre scopurile Autogovernării Române din Macău este răspândirea culturii, promovarea tradiției și fiindcă nu se poate vorbi despre aceste valori ale românilor din Ungaria fără să accentuăm și importanța bisericii, ne-am gândit să organizăm această expoziție”, a spus *Aurel Becan*, președintele Autogovernării Române din orașul de pe Mureș, dându-i apoi cuvântul părintelui *dr. Imrényi Tibor*, preot ortodox maghiar, cel care a vernisat expoziția. Vorbind despre iconografie, în general, și despre icoană, în special, părintele Imrényi a spus că „icoana este o legătură între cer și pământ” și a subliniat fru-

mușetea impresionantă a lucrărilor expuse. După deschiderea expoziției, vizitatorii care au venit într-un nu-

măr mare la eveniment, au avut ocazia să stea de vorbă cu preotul-iconar. „Îmi plac foarte mult și icoanele bizantine pe lemn, sunt foarte frumoase. Dar ce mă atrage pe mine cel mai mult e icoana pe sticlă ardelenească, pentru că e specifică strămoșilor mei. Din cauza aceasta, și fiindcă această tradiție a strămoșilor trebuie s-o păstrăm, sunt mai atras de ele”, ne-a mărturisit pr. Cosmin Pop, fiind extrem de bucuros de interesul mare al măcăuanilor. „Pictez pentru că îmi place tradiția, dar mai ales pentru că îmi place să-i văd pe alții că se bucură de tradiția noastră ardelenească ortodoxă. Omul în general când creează ceva, în primul rând face spre bucuria lui, dar bucuria lui atunci e deplină dacă și semenii lui se bucură”, a mai spus părintele Pop.

Expoziția de icoane pe sticlă a pr. Cosmin Pop poate fi vizitată până la sfârșitul lunii iunie.

Adam Bauer

APEL Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Jula și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Jula, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Români din Jula acum o sută de ani:
Petru Maniu și Elena Ardelean,
în 1908

(Fotografie din arhiva familiei lui Petru Cîmpian)

O VOCE ROMÂNEASCĂ

www.radio.hu

Ungurenii, povestea tristă a cenădenilor refugiați în Banat (1)

Cu toate că românii din Cenadul Unguresc aveau întotdeauna o situație bună, dorința de a cumpăra cât mai mult pământ i-a făcut să-și părăsească satul natal și să înceapă viața în alte părți. După 1920, populația satului scade treptat, un număr mare de locuitori s-a mutat în satele aflate de cealaltă parte a graniței cu România, la Iratoș, în județul Arad și la Pustiniș, în județul Timiș. Motivul declarat al trecerii graniței este întotdeauna același: „dorința de a cumpăra pământ”.

După 1920, în România s-a pus în vânzare pământul foștilor proprietari unguri, rămas în Câmpia Aradului și Banat, iar vestea prețurilor mici îi încântă pe mulți din Ungaria și nu neapărat numai pe români. În 1937, un val de români, nu mai puțin de 50 de persoane, 15 familii, au părăsit Cenadul Unguresc și s-au mutat la Pustiniș, în județul Timiș. Dragostea și setea de pământ a cenădenilor i-a împins să se despartă de satul lor natal pentru a face avere în loc străin, totuși localitățile unde s-au mutat aceștia nu sunt mai departe de 100–150 km de satul lor natal.

În ciuda faptului că la recensământul din 2001 satul număra 1560 de locuitori dintre care doar circa 11% s-au declarat români, în deceniul al III-lea al secolului trecut trăiau în Cenadul Unguresc peste 2600 de locuitori, mai mult de jumătate dintre ei fiind români și sârbi. Majoritatea pământului era în mâna proprietarilor români. Cei care aveau pământ mai puțin și agonisiseră ceva bani, au plecat în Banatul românesc, unde statul român le-a asigurat pământ ieftin din moșiile proprietarilor maghiari.

Noi vrem pământ...

Cetățenii care au trecut granița cu căruțe și camioane, au trecut peste podul care unea odinioară malurile Mureșului, cel de la Cenad și cel de la Apátfalva, care au dispărut și care își are povestea lui. Pe cenădenii plecați îi aștepta la Pustiniș, pe malul Begăi, pe un teren mai înalt unde să nu-l ia apa, preotul Aurel Dan, născut și dânsul la Cenad, în 1900. Acesta a terminat teologia la Arad, și-a adus preoteasa de la Pecica și a primit frumoasa parohie nou terminată în 1925, la Pustiniș, la 45 de kilometri de Ti-

mișoara. Preotul a fost, de fapt, cel care și-a îndemnat consătenii să treacă hotarul și să întemeieze o nouă comunitate. Preotul Dan i-a ajutat pe cenădeni să vândă tot și să cumpere la Pustiniș pământ. Se zice că tot el ar fi tratat cu arendașul Dankó Géza, fost notar la Macău și cu soția sa „Dăncoaie”, cum își amintesc de ea și azi bătrânii din Cenad. Tot preotul Dan a dus în căpușala pălăriei banii ungurești trecuți peste graniță într-o scobitură făcută în piciorul mesei, pentru a-i schimba la Timișoara pe bani buni de cumpărat pământ.

Cenădenii și-au făcut la Pustiniș mai întâi odăi lângă pământul cumpărat. Mai târziu și-au cumpărat case în sat ca apoi să-și construiască ei înșiși case noi. Nu le-a fost ușor „ungurenilor” (așa îi numeau băștinașii) să se acomodeze cu noul mediu. Cu toate că erau oameni harnici și inventivi, erau văzuți de ceilalți săteni zgârciți. În mintea lor însă aveau un singur gând: „să cumpere cât mai mult pământ”.

Dar când Pustinișul a devenit al lor și s-a născut prima generație de copii, a venit la putere comunismul.

Deportări și condamnări

În noaptea de Rusalii, pe 18 iunie 1951, cele mai înstărite familii din Pustiniș, considerate „familii de chiaburi”, au fost deportate în Bărăgan, unde au rămas până în 1956. În acea noapte a fost pusă în mișcare cea mai amplă acțiune de deportare din istoria contemporană a României, după cea întreprinsă în ianuarie 1945 împotriva etnicilor germani din România. Un număr de circa 45.000 de persoane au fost ridicate din căminele lor și deportate în Bărăgan. Din Banat au fost deportați oamenii din 14 sate, și încărcăți în vagoane de mar-

fă, puse sub paza militară, iar după zece-paisprezece zile de mers au fost aruncați în câmp și lăsați să-și construiască, prin forțe proprii, case din chirpici sau pământ bătut, acoperite cu paie sau stuf. Din cele 15 familii de români plecați din Cenad, cinci au fost declarate „familii de chiaburi” și deportate în Bărăgan, familii care figurează toți cu numele în caietul *Liviei Bodirca*, văduva lui Adrian Bodirca, plecat și el din Cenad cu părinții la vârsta de 7 ani.

Nici preotul Dan nu a avut un destin mai bun, a fost condamnat pentru uneltire împotriva guvernului și a fost închis 7 ani în închisorile comuniste de la Gherla. A fost bănuie că ar fi luat parte la răscola preoților din Banat de la sfârșitul deceniului al 5-lea al secolului trecut. Din cei 15 capi de familie veniți din Cenadul Unguresc, opt își dorm somnul de veci în cele două cimitire din Pustiniș, ceilalți s-au răsfirat prin țară.

Și în ziua de azi, bătrânii cenădeni pomenesc cu părere de rău plecarea din sat a celor peste 50 de persoane. Dintr-o localitate mică, cum e Cenadul, s-a simțit acea pierdere, iar în memoria locuitorilor trăiește și azi acest exod. Cenădenii rămași în Pustiniș au păstrat relațiile cu neamurile din satul lor natal, iar în urmă cu două săptămâni, pe 7 iunie, de sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe române din Cenadul Unguresc și aniversarea bicentenarului bisericii, urmașii cenădenilor din Pustiniș au venit să petreacă o zi în satul strămoșilor lor.

În luna martie, echipa de filmare a Studioului de Televiziune din Seghedin a realizat un film documentar despre aceste familii, care a fost prezentat la emisiunea „Împreună” (Együtt) a Televiziunii Maghiare și la emisiunea „Crai nou” din luna aprilie.

Despre soarta cenădenilor plecați la Pustiniș ne-a povestit pe scurt tanti *Livia Bodirca*, originară din Beregsăul Mare, sat învecinat cu Pustinișul, căsătorită cu un fost cenădan. Povestea ei este frumoasă, dar și foarte tristă...

Familia Valeriei Suci, originară din Cenad

Conacul familiei Bodirca

– Pe cenădeni i-a adus aici, la Pustiniș, preotul Aurel Dan, care a primit repartitie aici în sat. El s-a născut la Cenad, în 1900, și a fost coleg de școală cu socrul meu, Uroș Bodirca. Aici, la Pustiniș, au fost puse în vânzare 2000 de hectare de pământ a unei familii din Budapesta. Și așa au venit aici românii din Cenad să-și cumpere pământ, să aibă pământ mult. Aici și-au cumpărat case în sat și și-au făcut conace pe pământurile care erau la distanță de vreo 7 kilometri de sat. Socrul meu a avut o casă foarte frumoasă pe strada principală, pe care am vându-o după ce ei ne-au părăsit. Socrul meu a fost un exemplu în sat, un om dur, inteligent și foarte harnic. Cred că atunci când a plecat din Cenadul Unguresc mulți l-au regretat. Când ne-am dus la Cenad, după ani, au zis sătenii că nu știu de ce i-a trebuit lui să plece în România, pentru că avea situație bună acolo. Tata socrului meu a lucrat în America, de unde îi trimitea bani, iar el toți banii i-a adunat și a luat pe ei pământ. El a fost primul în sat care a prins cai la căruță. După ce au vândut tot în satul lor natal, socrii mei au cumpărat pământ aici, la Pustiniș, chiar în frontieră, unde era doar un șențuleț care ne despărțea de Iugoslavia. În față era canalul Bega și un peisaj extraordinar de frumos cu toporași și ghiocei de o rară frumusețe. În dumbrava din apropiere era plin de fazani și căprioare, iar dacă soacra mea ațâța focul pentru a face de mâncare, mergeam în dumbravă și adunam vreascuri uscate. Nu era

nevoie nici să cumpărăm lemne. Conacul avea trei camere, cămară mare, grajduri, vizavi au avut un hambar pentru porumb, cotețe pentru porci, pentru că anual vindeau câte 40–50 de porci grași, etc. Aveam viță de vie frumoasă, pomi fructiferi, iar la o distanță de aproximativ 100 de metri era pichetul de grăniceri, care erau cu socrii mei ca o familie. Militarii trăiau de la noi cu alimente, iar socrul meu cu ei își lucra pământul. În Ungaria, la Cenad, au avut 19 holde de pământ și o pădure, iar pe banii obținuți au luat aici 50 de holde de pământ. Cele mai frumoase conace și clădiri le avea socrul meu și Sfetozar Rusu, și el venit din Cenad. Dar nu au avut parte de ele decât trei ani, pentru că partidul comunist i-a scos afară. Toate bune și frumoase, și-au terminat conacul, dar a venit partidul comunist, le-a pus cotă, supracotă să dea cereale și nu mai făceau față, nu numai socrii, dar nici alții din sat. A fost în sat o familie de unguri, care i-a primit pe socrii cu animale cu tot, pentru că casa lor din sat era mică, dar în scurt timp i-au scos și de acolo căci era zonă de frontieră. Nu au fost oameni exagerat de bogați, dar erau oameni foarte muncitori. Eram căsătorită deja de doi ani cu Adrian, iar copilul nostru Dacian era nou-născut, când într-o noapte a intrat armata peste noi și au poruncit să părăsim casa în 24 de ore. Era de Rusalii, în noaptea de 18 iunie 1951, noaptea în care Uroș Bodirca, socrul meu, a pierdut tot ce a agonisit într-o viață...

(Continuare în numărul următor) Anca Butar

Nuntă de Diamant în familia regală din România

Regele Mihai și Regina Ana au sărbătorit, pe 10 iunie, Nunta de Diamant. Cu ocazia împlinirii a șaizeci de ani de la căsătorie, Casa Regală a organizat mai multe evenimente în București și în Sinaia, la care au participat mii de invitați.

Sute de prinți și prințese au fost prezenți la Ate-neu, să-i sărbătorească pe regele Mihai și regina Ana. Cam două ore, foaietul Ateneului a fost, poate, locul cu cele mai multe fețe regale pe metru pătrat, din Europa întreagă – au sosit regina Sofia a Spaniei, principele Alexandru al II-lea al Serbiei, valuri de duci și ducese, regele Constantin al II-lea al Greciei cu regina Ana-Maria. Ultimul și-a amintit chiar că a fost la nunta regelui Mihai, acum 60 de ani. Au sosit peste 500 de personaje în plus, din 14 familii regale de prin Europa.

Anii de căsătorie ai Regelui Mihai și ai Reginei Ana au fost plini, deopotrivă, de bucurii și greutăți.

În România la scurt timp după încoronarea Reginei Elisabeta, iar nunta a fost amânata. Ajuns în țară, re-

Începutul unei povești de dragoste

Regele și Regina s-au cunoscut la Londra în 1947. Regele participa, alături de mama sa, Regina Elena, la nunta Princesei Elisabeta a II-a a Marii Britanii cu Principele Philip. Regina Ana își amintește de la prima întâlnire cu regele cât de frumos și impunător era viitorul ei soț, în uniformă militară. Regele Mihai i-a cerut mâna Princesei Ana de Bourbon-Parma la numai o săptămână de la prima lor întâlnire, însă acesta a revenit

gele Mihai a fost forțat să abdice în decembrie 1947. Cei doi s-au căsătorit șase luni mai târziu, pe 10 iunie 1948, în Grecia, iar nunta lor a marcat și începutul unui exil de 44 de ani.

Cu pumnul în masă

Bucuria nunții a fost umbrită și de faptul că Papa Pius al XII-lea a refuzat să recunoască căsătoria cuplului regal, pentru că Princesa Ana era de religie romano-catolică. Regina Mamă Elena și mama Princesei au mers la Vatican. „Mama și soa-

cra mea, regina Elena, au mers amândouă să ceară acordul Papei Pius XII. Și mama a mers atât de departe încât a dat cu pumnul în masă! Mama era furioasă pentru că Papa a spus: «Nu-mi pot da binecuvântarea», povestește Regina Ana. Mai mult chiar, nici un membru al familiei Princesei nu a avut dreptul să vină la nuntă, fiind amenințați cu excomunicarea de către Vatican. A venit însă un unchi din Danemarca, care era protestant.

Regele Mihai a continuat tradiția începută de Regele Carol I, ca toți membrii Familiei Regale a României să fie botezați în cultul ortodox. Prin urmare, Regina Ana a fost excomunicată din rândul Bisericii Romano-Catolice până la pontificatul Papei Ioan al XXIII-lea.

Exilul

După căsătorie, Mihai și Ana au locuit la vila Reginei Mamă de la Florența. Mai apoi au stat în Danemarca și în cele din urmă

în Anglia, iar din 1956 s-au mutat la Versoix, în Elveția. Și-au botezat toate cele cinci fiice în credința ortodoxă. Au crescut găini, ca să se întrețină. Au refuzat orice ajutor, inclusiv oferta președintelui Truman pentru a se stabili

termediul fiicei sale, Margareta, regele Mihai a pus bazele unei fundații dedicate categoriilor defavorizate din România – Fundația Princesa Margareta a României.

Cu ocazia Crăciunului, în 1997, regele Mihai a re-

în Statele Unite. S-au descurcat greu. Din cauza datoriei, Regina Mamă Elena a trebuit să-și vândă vila de la Florența. S-a mutat într-un apartament la Lausanne, la distanță mică de Versoix. Una din pasiunile cuplului regal a fost mereu călătoria, din Grecia, Italia și Danemarca până în Statele Unite ale Americii sau Africa.

Din nou, acasă

După revoluție, familia regală s-a reunit pentru prima oară cu ocazia Crăciunului din 1997. Prin in-

unit, pentru prima dată, întreaga familie la București. În 30 decembrie 1997, Al-teța Sa Regală Princesa Margareta a fost desemnată de către Majestatea Sa Regele să-i succedă în toate drepturile și prerogativele.

Data de 5 iunie a acestui an marchează întoarcerea oficială a familiei regale la Castelul Peleş, asupra căruia a primit drepturile de proprietar al Domeniului Regal Sinaia, după o absență de 60 de ani.

A. Butar

Copârșeu cu foiță de aur

Producătorii de pompe funebre și-au expus, pentru a doua oară, marfa în cadrul unui târg organizat săptămâna trecută la București. Printre cele mai „tentante” oferte s-au numărat sicrie cu instalație de răcire sau cele în culori decorate cu foițe de aur.

Pentru ca pachetul să fie unul complet, antreprenorii de pompe funebre au scos la vânzare un set de cosmetice, pentru răposatul. Piesa de rezistență este spray-ul parfumat, relatează Pro Tv.

Cei care merg pe stilul clasic își pot cumpăra în continuare sicriul de ma-

hon. Avangardiștii au însă de unde să aleagă. Pentru cei care nu își permit astfel de capricii funerare, s-au inventat serviciile cu rate fixe și dobândă zero.

Prețurile producătorilor arată că moartea nu e pentru toată lumea. O înmormântare costă cel puțin 500 de euro, dar poate ajunge și la 5.000.

Text inedit a lui Arthur Rimbaud

Un text inedit al poetului Arthur Rimbaud (1854–1891), scris la vârsta de 16 ani, a fost descoperit la 138 de ani după publicarea sa într-un ziar din Charleville-Mézières, orașul său natal din nord-estul Franței, relatează AFP.

Textul în proză, intitulat „Visul lui Bismarck”, de circa 50 de rânduri, a fost publicat sub semnătura lui Jean Baudry în numărul din 25 noiembrie 1870 al ziarului „Le Progrès des Ardennes”, el însuși regăsit în condiții uimitoare, a povestit anticarul François Quinart, confirmând informații publicate de ziarul Le Figaro. Jean Baudry era un pseudonim al lui Rimbaud, cunoscut de specialiști, cu care poetul trimitea texte ziarului și în special acest „Vis”, un text cu iz patriotic îndreptat împotriva prințului Otto von Bismarck. Quinart, patronul anticariatului Arches-Libris din orașul natal al lui Rimbaud, a cumpărat în urmă cu doi ani „un lot de cărți vechi și ziare de la o doamnă în vârstă”, care voia să scape de ele. Pentru că nu a găsit nimic interesant, el a pus „ziarele sub plastic, în vitrină”. După aceea, a organi-

zat saloane, târguri, „mii de persoane l-au văzut, însă nu a interesat pe nimeni”, a povestit el. În aprilie, un tânăr cineast, Patrick Taliercio, care turna un film despre Rimbaud, a cumpărat „pentru câteva zeci de euro” ziarele. „S-a întors două zile mai târziu și mi-a spus: Ați văzut articolul? Este al lui Rimbaud!”.

Intervieat de Le Figaro, Jean-Jacques Lefrère, mare specialist în opera acestui poet, a confirmat descoperirea. „Este un frumos text metaforic, foarte stăpânit”, a indicat el, adăugând că această descoperire „face să renască speranța găsirii, în alte exemplare ale ziarului, altor texte ale poetului”.

„Bucătarul” care ne distruge sănătatea

Ușor de folosit, rapid în prepararea sau încălzirea alimentelor și tot mai ieftin, în ultimii ani, cuptorul cu microunde a devenit o prezență obișnuită în bucătărie. Puțini sunt însă cei care înțeleg modul de funcționare al acestui dispozitiv și, implicit, riscurile pe care ni le asumăm folosind un banal cuptor cu microunde.

Interzicerea cuptoarelor cu microunde în Uniunea Sovietică, prin lege, în 1976, a fost privită de mulți ca având mai degrabă substrat politico-propagandistic. Savanții sovietici constataseră că expunerea la microunde scade semnificativ capacitatea câtorva vitamine de a fi absorbite de organismul uman, accelerează spectaculos dezintegrarea structurală a tuturor alimentelor și reduce procesul metabolic în

cazul alcaloizilor, glucozelor și galactozelor. Evident, în toată lumea liberă s-a considerat că este vorba despre un soi de lege împotriva „cuptorului capitalist”. În 1991 însă, doctorul elvețian Hans Ulrich Hertel a realizat, împreună cu un colectiv de la Universitatea din Lausanne, un studiu care demonstra clar că mâncarea gătită sau încălzită la microunde prezintă riscuri mult mai mari pentru sănătate decât mâncarea gătită prin metodele tradiționale. Studiul s-a bazat pe două eșantioane de voluntari, iar analizele făcute pe lotul hrănit cu mâncare preparată la microunde au indicat căderi ale valorilor hemoglobinei și limfocitelor.

Reacția comercianților de aparatură electro-casnică a fost fulgerătoare: Asociația Elvețiană a

Dealerilor de electro-aparatură (FEA) l-a dat în judecată pe Hertel în 1992, obținând condamnarea sa în 1993 pentru „afectarea comerțului” și împiedicându-l să-și mai publice rezultatele studiului.

Doctorul a trebuit să ajungă până la CEDO pentru a-și apăra cercetările și, după cinci ani de luptă, a obținut o sentință prin care statul elvețian era obligat să-i plătească compensații.

Cea mai recentă lovitură pentru afacerea cu microunde a venit în 2003, când un studiu guvernamental spaniol elaborat la Murcia a demonstrat că legumele și fructele preparate la microunde pierd în proporție de 97% substanțele care contribuie la reducerea incidenței bolilor coronariene.

Efectele asupra pieței

cuptoarelor cu microunde au fost însă modeste. Firma chinezească Galanz, cel mai mare producător mon-

dial, cu o cotă de piață de circa 40%, produce anual circa 15 milioane de cuptoare cu microunde.

EURO-2008

Italia – România 1-1

Un egal cât o victorie

România a ratat șansa să învingă campioana mondială, Italia, după un penalty ratat de Adrian Mutu în minutul 81 al meciului disputat pe stadionul Letzigrund din Zürich, vineri, 13 iunie, contând pentru grupa C a Euro 2008. În prima repriză, italienii au atacat mai mult și au avut mari ocazii de gol, dar România a jucat mult mai curajos decât în meciul cu Franța.

Prima șansă pentru România a avut-o Mutu, care nu l-a putut învinge pe Buffon cu un șut puternic din unghi. După ce Toni a ratat de două ori lovitura de cap, Tamaș a tras puternic de la 30 de metri și Buffon a reușit o intervenție extraordinară, pentru ca numai două minute mai târziu Chivu să execute bine o lovitură liberă în minutul 20. Mingea l-a atins pe Panucci și a ajuns în bara porții italiene.

Italia a fost deosebit de insistentă pe final de primă repriză. Centrările în

careul lui Lobonț au venit în valuri, una dintre ele găsim-l pe Toni, care a înscris un gol perfect valabil, anulat aiurea de arbitrul asistent.

A doua parte a început cu dominarea campioanei mondiale, dar Donadoni a fost trădat tocmai de apărare. La o fază care nu anunța nimic, un fundaș italian a respins greșit, Mutu a speculat și l-a învins pe Buffon cu un șut sub bară.

Bucuria românilor, însoțită de cântecul minunatei galerii românești de pe Letzigrund, a durat însă

FOTO ROMPRES

doar două minute, când Panucci a înscris după o centrare de pe stânga ata-

cui italian. Pițurcă a mutat aparent defensiv, cu Nicolă în locul lui Petre. Mijlocașul Stelei a avut însă două ocazii de gol și a jucat foarte avansat, surprinzând Italia.

La poarta lui Lobonț, Toni a găsit o pasă ideală pentru De Rossi, dar mijlocașul Romei a fost blocat de portarul României.

Avenit minutul 81. Mutu bate un penalty scos de Daniel Niculae, dar Buffon scoate cu un reflex extraordinar. Vedeta României este afectată de ratare și pierde toate mingile, motiv pentru Pițurcă să îl introducă în locul lui Adi pe Cociș, ireproșabil pe final de

meci. Cu două puncte după două meciuri, deocamdată românii supraviețuiesc în „Grupa morții”.

În ce privește antecedențele, palmaresul este net favorabil Italiei, pe care România a reușit să o învingă o singură dată într-un joc oficial, pe 16 aprilie 1983, atunci când „tricolorii” au câștigat, pe stadionul „23 August”, cu 1-0 prin golul marcat de Ladislau Bölöni.

În ultimul joc din Grupa C, România a jucat pe 17 iunie (după încheierea ediției noastre), la Berna cu Olanda, în timp ce Italia a disputat un meci cu Franța.

FOTO ROMPRES

Statistici interesante la Euro-2008

Euro-2008 se vrea a fi un exemplu în ceea ce privește organizarea. Tocmai de aceea, organizatorii au pregătit o mulțime de statistici, mai mult sau mai puțin ciudate.

Astfel, site-ul oficial al competiției a publicat statistici care privesc numărul de kilometri alergați de jucători în fiecare meci. Lider după doua zile este jucătorul ceh Jaroslav Plasil, care a alergat 11,239 kilometri în meciul de deschidere Elveția – Cehia, scor 0-1.

Plasil este urmat de elvețianul Gelson Fernandes (11,212 km) și cehul David Jarolim (10,580 km). În schimb, portughezul Ricardo Carvalho a fost cel mai rapid jucător din prima zi, fiind cronometrat cu 28,57 km/h. Carvalho este urmat de compatriotul său Cristiano Ronaldo (28,45 km/h).

UEFA a anunțat și un record în privința fanilor. Astfel, 235 000 de persoane au urmărit meciurile din prima zi (Elveția – Cehia și Portugalia – Turcia) în fața ecranelor uriașe amplasate în spațiile rezervate suporterilor din orașele organizatoare ale Euro.

TVR 1

Luni 23 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Jurnalul TVR 8.10 Trezirea la apel! 9.10 Serial. Partenerii (R) 12.00 Serial. Insula comorilor 12.25 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 17.00 Serial. Partenerii 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlestar Galactica 21.10 Film. Supercop 22.45 Film. Un pod între două râuri.

Marti 24 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Serial. Partenerii (R) 10.10 Film. Întoarcerea lui Tom Sawyer și Huckleberry Finn 12.00 Serial. Insula comorilor 12.25 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.45 Euro-știri 17.00 Serial. Partenerii 17.45 Uzina de stele 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlestar Galactica 21.10 Film. Îndrăgostită de un masai.

Miercuri 25 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Jurnalul TVR 8.10 Trezirea la apel! 9.10 Serial. Partenerii (R) 10.10 Film. Ava, elefantul 12.00 Serial. Insula comorilor 12.25 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuri 16.00 Jurnalul TVR 16.45 Euro-știri 17.00 Serial. Partenerii 17.45 Uzina de stele 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlestar Galactica 20.35 Campionatul European de Fotbal. Meciu din semifinale 23.50 Film. Caietul cu rețete.

Joi 26 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Jurnalul TVR 8.10 Trezirea la apel! 9.10 Serial. Partenerii (R) 12.00 Serial. Insula comorilor 12.25 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.45 Euro-știri 17.00 Serial. Partenerii 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlestar Galactica 20.35 Campionatul European de Fotbal. Meci din semifinale 23.50 Film. Judecătorul și asasinul.

Vineri 27 iunie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Jurnalul TVR 8.10 Trezirea la apel! 9.10 Serial. Partenerii 12.00 Serial. Insula comorilor 12.25 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Parlamentul României 15.30 Linia verde 16.00 Jurnalul TVR 16.45 Euro-știri 17.00 Serial. Partenerii 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Serial. Battlestar Galactica 20.00 Concert: Cher 21.10 Film. Experiment diabolic.

Sâmbătă 28 iunie

6.10 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 7.00 Sănătate pentru toți! 7.30 Semne 8.00 Desene animate 9.00 Serial. Hannah Montana 10.10 Film. Liceul de muzică 12.00 De la Est la Vest 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Cafeneaua astrelor 15.45 Garatant 100% 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Noroc chior 20.50 Premiile Magiei 2007 21.10 Film. Alexandru.

Duminică 29 iunie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Viața satului 10.10 Film. Liceul de muzică 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric 14.30 Circul Massimo 15.10 Supermarket de divertisment 17.00 Film. Trântorii 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Drumul spre finală 20.35. Campionatul European de Fotbal. Finala.

TVR 2

Luni 23 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Edgemont 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Edgemont 18.30 Serial. Miracole 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. O față minunată.

Marti 24 iunie

6.00 Super Sport (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Edgemont (R) 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 12.45 Descoperă românii 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Edgemont 18.30 Serial. Miracole (R) 19.30 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Dama cu camelii 22.10 Serial. Vânătoare de recompense.

Miercuri 25 iunie

6.00 Motomagia (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Edgemont (R) 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 23.10 Cercurile misterioase. Documentar.

Joi 26 iunie

6.00 Autocritica 6.35 Replay 8.00 Serial. Un tată aproape perfect 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Scrisori din închisoare 23.25 Serial. Spirala.

De vineri până duminică,
Monica Ghiurco prezintă „Ora de știri”

Vineri 27 iunie

6.00 Bugetul meu (R) 6.35 Replay 8.00 Serial. Un tată aproape perfect 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Elisa 13.30 Circuitul Internațional de Tenis al României 14.00 Gimnastică 16.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.30 Gimnastică 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Ora de știri 21.30 Jamie în Australia 22.30 Serial. Vinovați și pedepsiți 23.25 Serial. Jane Hall.

Sâmbătă 28 iunie

6.00 Destinația României (R) 6.30 Între cer și pământ 7.00 Medalion folcloric 7.30 ABC... De ce? 8.00 Super Sport 8.30 Destinația România 9.30 Bugetul meu 10.00 Natură și aventură 10.35 Liber pe contrasens 11.35 Atenție, se cântă! 12.30 Europa altfel 13.00 Gimnastică 19.00 Maniaci 20.00 Serial. Profii 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Crime imperfecte 22.35 Film. American History X.

Duminică 29 iunie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 11.00 Film. Cel mai prețios dar 13.00 Gimnastică 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Ballykissangel 18.40 Serial. Călători din preistorie 19.35 Perechi și parteneri 20.05 Serial. Profii 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Spionii 22.30 Film. Halloween: răul nu moare.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

23 Iunie, Luni (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

24 Iunie, Marți (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 Iunie, Miercuri (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport — rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 Iunie, Joi (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 Iunie, Vineri (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „Lumea femeilor” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 Iunie, Sâmbătă (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericii ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele — magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

29 Iunie, Duminică (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă baptistă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

25 iunie 2008 (mtv ora 13.00)
Reluare: 27 iunie 2008 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Ultima emisiune în limba română din această lună va prezenta un montaj realizat la aniversarea a 200 de ani de la construirea Bisericii Ortodoxe Române din Cenadul-Unguresc. La eveniment au participat și câțiva reprezentanți ai familiilor care, în 1937, au părăsit satul, stabilindu-se la Pustiniș.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Anunț viitorii mei clienți
că la 7 ianuarie 2008
mi-am început
activitatea
de avocat.

Adresa biroului:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Sărbătoarea otlăcanilor

Sătulețul bichișan Otlaca-Pustă se numără printre acele mici localități din Ungaria, unde dorința locuitorilor de a supraviețui globalizării și efectelor ei este foarte mare. Primăria satului a organizat la sfârșitul săptămânii trecute cea de-a doua ediție a Festivalului Jumărilor. Sâmbătă și duminică, în două zile răcoroase și ploioase, însă într-o atmosferă cu atât mai caldă și veselă, s-a organizat în paralel două programe: Festivalul Jumărilor și Ziua Românilor. Programul de două zile a început sâmbătă, 14 iunie, de la ora 6.00 dimineața, cu tăierea porcilor, pentru a servi vizitatorilor mâncăruri gustoase și proaspete.

Deschiderea celui de-al II-lea Festival al Jumărilor a avut loc de la ora 12.00, pe

scena ridicată în curtea școlii. Cuvintele de salut au fost rostite de primarul localității, *Gheorghe Șimonca* și *Eva Bocsor Karancsi*, președinta Asociației Culturale Române „Mihai Puri”. Cei prezenți au avut posibilitatea să participe la concursul de gătit, iar iubitorii de sport au jucat fotbal pe terenul de sport al școlii. Sâmbătă după-masă, în incinta școlii generale a fost deschisă expoziția de obiecte tradiționale „Moștenire de la bunici”. Expoziția a putut fi vizitată până seara la ora 6.00. În cadrul acestui festival a avut loc și darea în folosință a noului cabinet medical.

În orele serii, atmosfera a fost dominată de muzică și dans, concerte și distracție până în zori. În timpul

festivalului, pe ulița care a dus spre școală, au fost montate corturi, unde s-au vândut jucării pentru copii, înghețată, dulciuri și multe alte minuni, cum se întâmplă la orice bălci. La programul folcloric românesc din după-masa zilei de duminică au urcat pe scenă formația de dansuri populare din Șiria, localitate înfrățită cu Otlaca-Pustă. Manifestarea otlăcanilor a continuat cu diferite programe distractive, iar seara târziu, ca încheiere a programului, au avut loc focuri de artificii. Programul de două zile al otlăcanilor a adunat multe sute de oameni, consăteni, prieteni și cunoscuți. (În pagina a 5-a puteți citi o relatare mai amănunțită despre Ziua Românilor din Otlaca.)

A. Cioca

FOAIA
românească
20 iunie 2008
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2008: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.